

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням вченої ради
Рівненського державного
гуманітарного університету
від 28 квітня 2016 р.
протокол № 4
Голова вченої ради
Р.М. Постолюк Постолюкський Р.М.

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	третій
ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ	доктор філософії
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	05 Соціально-поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	053 Психологія
КВАЛІФІКАЦІЯ	Доктор філософії у галузі «Соціально-поведінкові науки» за спеціальністю «Психологія»

Рівне 2016 р.

Освітньо-наукова програма доктора філософії за спеціальністю 053 «Психологія» розроблена до введення в дію Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти проектною групою Рівненського державного гуманітарного університету у складі:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології.

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії.

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії.

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології.

Назаревич Вікторія В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології.

Кулаков Руслан Станіславович – кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології.

Освітньо-наукова програма обговорена та схвалена на засіданні вченої ради університету _____

Протокол № 4 від «28» 04 2016 р.

Голова вченої ради _____ проф. Постолювський Р. М.

Введено в дію наказом ректора Рівненського державного гуманітарного університету від «28» 04 2016 р. № 57 як тимчасовий документ до введення Стандарту вищої освіти за відповідним рівнем вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія».

Ця освітньо-наукова програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Рівненського державного гуманітарного університету.

1. Профіль програми доктора філософії зі спеціальності 053 «Психологія»	
1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет
Повна назва кваліфікації англійською мовою	Philosophy Doctor degree in Psychology
Офіційна назва освітньої програми	Психологія Psychology
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін освітньо-наукової програми 4 роки
Акредитуюча організація	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Рівень вищої освіти «Магістр», освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська мова
Основні поняття та їх визначення	В програмі використано основні поняття та їх визначення відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.; Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р.; «Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти», схвалених сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 29.03.2016 № 3).
2. Мета освітньої програми	
Надати теоретичні знання та практичні уміння і навички проведення дослідницької діяльності.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	<i>Об'єкт вивчення та діяльності:</i> вікова психологія, соціальна психологія, педагогічна психологія, історія психології, методика викладання психології, психологічна діяльність. <i>Теоретичний зміст предметної області включає:</i> концепції, теоретичні та методичні засади вивчення дисциплін психологічного циклу в їх спрямуванні на вищу школу; термінологія психологічної науки; основи організаційно-методичної, навчально-методичної та інших видів професійної діяльності у вищій школі; процедура наукового дослідження; нормативно-правова база діяльності викладача вищого навчального закладу; <i>Методи, методики та технології,</i> якими має оволодіти здобувач вищої освіти для застосовування на практиці: показовий, діалогічний, евристичний, дослідницькі методи

	та методи програмування і порівняння.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова програма. Орієнтує на актуальні спеціалізації, в рамках яких можлива подальша наукова та викладацька кар'єра.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Набуття необхідних дослідницьких навиків для наукової кар'єри та навиків викладання спеціальних дисциплін в області «Психологія». <i>Ключові слова:</i> психологічне аналітичне дослідження, психологічна діагностика, психологічне консультування, психологічна корекція, науковець.
Особливості та відмінності	Освітньо-наукова програма розроблена з врахуванням досвіду підготовки докторів філософії за спеціальності 053 «Психологія» в провідних зарубіжних університетах та підготовки наукових кадрів зі споріднених спеціальностей у системі інститутів НАН України та національних дослідницьких університетів.
4 – Працевлаштування випускників освітньої програми та продовження освіти	
Професійні права	2310.2 Асистент 2310.2 Викладач-стажист 2310.2 Викладач 2310.2 Старший викладач 2310.1 Доцент 2445.2 Практичний психолог 2445.2 Психолог I категорії 2445.2 Психолог II категорії 2445.2 Психолог-консультант 2445.1 Молодший науковий співробітник 2445.1 Старший науковий співробітник
Продовження освіти (академічні права)	Підвищення кваліфікації в науково-дослідних інститутах НАН України, провідних університетах та науково-дослідних центрах. Підготовка в докторантурі вищого навчального закладу (наукової установи) заочною (денною) формою навчання.
5. - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Лекції, практичні заняття, самостійна робота в лабораторіях, опрацювання публікацій в провідних виданнях даної спеціальності, консультації із викладачами, написання рефератів, підготовка дисертаційної роботи.
Оцінювання	Письмові та усні екзамени, презентації, захист дисертаційної роботи.
6. - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	1) Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; 2) набуття універсальних навичок дослідника, зокрема

	<p>усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності;</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) уміння ефективно спілкуватися з широкою науковою спільнотою та громадськістю; 4) мовні компетентності, достатні для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності 053 психологія) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності; 5) здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, наполегливість у досягненні мети; 6) соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень, відповідальність за навчання інших; 7) критичний аналіз, оцінка і синтез нових та складних ідей, ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проектів; 8) лідерство та здатність як до автономної, так і командної роботи під час реалізації проектів.
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) здобуття глибинних знань із спеціальності 053 психологія, за якою аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку; 2) знання сучасних методів проведення досліджень в професійній галузі і в суміжних галузях науки, вміння їх ефективно застосовувати для синтезу та аналізу складних систем та явищ; 3) здатність ефективно застосовувати аналітичні методи при проведенні наукових досліджень; 4) здатність інтегрувати знання з інших дисциплін, застосовувати системний підхід при розв'язанні науково-прикладних задач та проведенні досліджень; 5) здатність розробляти та реалізовувати проекти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислювати наявні чи створювати нові знання; 6) здатність аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення; 7) здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення

	експериментальних і практичних завдань.
	7 – Програмні результати навчання
Знання (Зн)	<ol style="list-style-type: none"> 1) здатність продемонструвати знання сучасних методів проведення досліджень в професійній галузі і в суміжних галузях науки; 2) здатність продемонструвати поглиблені знання у вибраній спеціалізації; 3) здатність продемонструвати розуміння впливу наукових рішень в суспільному, економічному і соціальному контексті.
Уміння (Ум)	<ol style="list-style-type: none"> 1) здійснювати пошук, аналізувати і критично оцінювати інформацію з різних джерел; 2) застосовувати знання і розуміння для розв'язування задач, характерних обраній спеціалізації; 3) самостійно планувати та виконувати дослідження, оцінювати отримані результати; 4) ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди; 5) поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань спеціалізації з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів; 6) самостійно виконувати наукові дослідження та застосовувати дослідницькі навички за професійною тематикою; 7) застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін під час розв'язання задач та проведення досліджень обраної спеціальності 053 психологія; 8) самостійно змодельовати систему (явище) та її елементи з урахуванням усіх аспектів поставленої задачі; 9) аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованої задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення; 10) оцінити доцільність та можливість застосування нових методів і технологій в обраній галузі науки.
Комунікація (Ком)	<ol style="list-style-type: none"> 1) уміння ефективно спілкуватись на професійному та соціальному рівнях; 2) уміння представляти та обговорювати отримані результати та здійснювати трансфер набутих знань.
Автономія і відповідальність (АіВ)	<ol style="list-style-type: none"> 1) здатність адаптуватись до нових умов, самостійно приймати рішення та ініціювати оригінальні дослідницько-інноваційні комплексні проекти; 2) здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань; 3) здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.
	8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми
Специфічні характеристики	100% професорсько-викладацького складу, задіяного до викладання навчальних дисциплін професійної підготовки,

кадрового забезпечення	мають науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою спеціальністю.
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Використання сучасного програмного забезпечення досліджень у вибраній спеціальності.
Специфічні характеристики інформаційно-методичного забезпечення	Використання віртуального навчального середовища Рівненського державного гуманітарного університету та авторських розробок професорсько-викладацького складу.
9 – Основні компоненти освітньої програми	
Перелік освітніх компонентів (дисциплін, практик, курсових і кваліфікаційних робіт)	Матрицю відповідності програмних компетентностей навчальним дисциплінам та структуру навчальної програми наведено в Додатках
10 – Академічна мобільність	
(регламентується Постановою КМУ № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12 серпня 2015 року)	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та вищими навчальними закладами й науковими установами України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та зарубіжними навчальними закладами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе

1. Розподіл змісту освітньої складової освітньо-наукової програми за групами компонент та циклами підготовки

№ п/п	Цикл підготовки	Обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти (кредитів / %)		
		Нормативні компоненти освітньо-професійної програми	Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми	Всього за весь термін навчання
1.	Цикл загальної підготовки	19 / 31,7	–	19 / 31,7
2.	Цикл професійної підготовки	17 / 28,3	15 / 25,0	32 / 53,3
3.	Практична підготовка	9/15,0	-	9/15,0
Всього за весь термін навчання		45/ 75,0	15 / 25,0	60/ 100

2. Перелік компонент освітньої складової освітньо-наукової програми

Код дисципліни	Семестр	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, кваліфікаційна робота)	К-сть кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Цикл загальної підготовки (19 кредитів)				
ЗП01	1	Філософія та методологія науки	4	екзамен
ЗП02	2	Українська мова (лінгвістичний інструментарій наукових досліджень)	3	залік
ЗП03	1,2, 3	Іноземна мова	6	залік, екзамен
ЗП04	2	Технологічні аспекти роботи над дисертацією	3	залік
ЗП05	4	Управління науковими проектами	3	залік
2. Цикл професійної підготовки				
2.1. Нормативні навчальні дисципліни (17 кредитів)				
НПП01	4	Актуальні проблеми психології	5	екзамен
НПП02	3	Психологія розвитку	6	екзамен
НПП03	2	Сучасна зарубіжна психологія	6	залік
2.2. Навчальні дисципліни за вибором аспіранта (15 кредитів)				
ВПП01	3	Концепція аналітичного дослідження	5	залік
ВПП02	3	Онтогенетичний ракурс соціалізації особистості	5	залік
ВПП03	3	Методика констатуючого експерименту	5	залік
ВПП04	3	Психодіагностика (віковий аспект)	5	залік
ВПП05	4	Розвивально-корекційні технології у психологічних дослідженнях	5	залік
ВПП06	4	Математичні методи у психології	5	залік
3. Практична підготовка (9 кредитів)				
ПП	6	Виробнича (педагогічна) практика	9	залік

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ЗП01	ЗП02	ЗП03	ЗП04	ЗП05	НПП01	НПП02	НПП03	ВПП01	ВПП02	ВПП03	ВПП04	ВПП05	ВПП06	ПП01
ЗК ₁	•					•		•							
ЗК ₂		•	•	•	•				•		•		•		
ЗК ₃		•	•					•		•		•	•		•
ЗК ₄			•												•
ЗК ₅	•					•	•			•		•		•	•
ЗК ₆	•				•	•			•		•			•	•
ЗК ₇	•			•	•				•			•		•	•
ЗК ₈					•			•			•				
СК ₁		•	•			•	•		•						•
СК ₂				•		•	•	•	•		•		•	•	
СК ₃				•		•			•	•	•	•		•	
СК ₄	•			•								•			•
СК ₅					•			•					•		
СК ₆	•			•							•			•	
СК ₇				•										•	

• – компетентність, яка набувається;

ЗП_і – навчальні дисципліни циклу загальної підготовки навчального плану спеціальності;

НПП_і – нормативні навчальні дисципліни циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ВПП_і – навчальні дисципліни за вибором аспіранта з циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ПП – практична підготовка;

ЗК_і – номер компетентності в списку загальних компетентностей профілю програми;

СК_і – номер компетентності в списку спеціальних компетентностей профілю програми.

4. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми

	ЗП01	ЗП02	ЗП03	ЗП04	ЗП05	НПП01	НПП02	НПП03	ВПП01	ВПП02	ВПП03	ВПП04	ВПП05	ВПП06	ПП01
Зн ₁	•			•	•			•	•		•	•	•	•	•
Зн ₂						•				•	•	•			•
Зн ₃	•				•		•			•					•
Ум ₁	•			•		•	•	•		•		•	•		
Ум ₂				•	•			•					•	•	
Ум ₃				•	•					•	•	•			
Ум ₄				•	•								•		•
Ум ₅	•			•	•			•							•
Ум ₆		•	•	•	•	•	•		•	•	•		•		•
Ум ₇		•	•	•	•			•	•		•	•			•
Ум ₈	•			•											
Ум ₉	•			•							•			•	
Ум ₁₀				•	•				•			•		•	
Ком ₁		•	•		•	•	•	•		•					•
Ком ₂		•	•		•				•		•	•	•	•	
АіВ ₁					•				•	•				•	
АіВ ₂	•					•	•	•		•		•			•
АіВ ₃	•				•						•	•	•		•

• – програмний результат, який забезпечується;

ЗП_і – навчальні дисципліни циклу загальної підготовки навчального плану спеціальності;
НПП_і – нормативні навчальні дисципліни циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ВПП_і – навчальні дисципліни за вибором аспіранта з циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності;

ПП – практична підготовка;

Зн_і – порядковий номер категорії «знання» у списку програмних результатів навчання у профілю програми;

Ум_і – порядковий номер категорії «уміння» у списку програмних результатів навчання у профілю програми;

Ком_і – порядковий номер категорії «комунікація» у списку програмних результатів навчання у профілю програми;

АіВ_і – порядковий номер категорії «автономність і відповідальність» у списку програмних результатів навчання у профілю програми.

II. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми доктора філософії є підготовка та публікація наукових статей, виступи на наукових конференціях, симпозіумах, наукових фахових семінарах.

Пропоновані напрями наукових досліджень:

1. Психологічні особливості формування професійної компетентності майбутніх менеджерів в умовах ВНЗ.
2. Розвиток емоційної сфери дитини як чинник адаптації до шкільного навчання.
3. Психологічні закономірності розвитку соціальної відповідальності у юнацькому віці.
4. Психологічні чинники розвитку просоціальної поведінки у майбутніх соціальних працівників.
5. Психологічні особливості розвитку моральних якостей особистості як умови професійного становлення майбутніх психологів.
6. Формування психологічної готовності майбутніх психологів до інноваційної діяльності.
7. Психологічні особливості формування організованості та відповідальності у майбутніх фахівців соціальної сфери.
8. Психологічні особливості самодетермінації професійного становлення майбутніх психологів.
9. Психолого-педагогічні умови формування професійної компетентності у майбутніх фахівців із соціальної роботи.
10. Психологічні особливості просоціального розвитку особистості у період дорослості.
11. Психологічні аспекти впливу емоційних переживань студентів на ефективність навчання.
12. Психологічні чинники моделювання просоціальних цінностей особистості в умовах професійної діяльності психолога.
13. Психологічні особливості генези просоціальності особистості студентів вищих навчальних закладів.
14. Психологічні аспекти ціннісної детермінації особистісного самовдосконалення студентів у навчально-виховному процесі ВНЗ.
15. Психологічні умови становлення та розвитку моральної сфери майбутніх психологів.
16. Соціально-психологічні чинники професійної самореалізації студентів-психологів.
17. Психологічні особливості формування готовності до просоціальної та моральної взаємодії у професійній діяльності психолога.

III. Атестація

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує у вищому навчальному закладі, де здійснювалася підготовка аспіранта. Вчена рада вищого навчального закладу має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

IV. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Рівненському державному гуманітарному університеті функціонує система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) може за поданням Рівненським державним гуманітарним університетом оцінюватися Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Гарант освітньо-наукової програми,
керівник проектної групи

професор Павелків Р. В.